

Մ. Լ. Ծանն, քննորդի իշխնէ տալար
Բօշօփօրուն իւզլրինէ տիգզաթ իծմէ
Ֆազայթ պիր դաշ տազլրա սօնրաւ, Բ
Ֆօր տիշարը չըդտըզտաւ, քննորդ տօս
լարընըն պիրիթի, քննորդ եանընա վ
րարազ «պիլի՛րմիսին, Մ. Բօշօփօր սիգ
իշին նէ՛ սօյլէտի», տէր — Խալըր պ
շէյ տուլմաստըմ տէյի, Մ. Լ. Ծանն ճ
վապ վլրտիքտէ — տիշնէյին տէր
Լ. Ծաննուն տօսլմու. — Մ. Բօշօփօր,
ըտֆընրտաւ պուլտիտանլարըն իշիտէպ
մէսինէ քեաֆի օլսնազ պիր սէս իշ
աճէպա, Բօշօփօր նէզարէթի թարաֆ
տան, մաշարնըրզ՝ մը ալմասա կէվ

սինիզ տէրի, նազըրա սիւալ իյնտի:
Մ. Լոմոն ասլա սէս չըգարմաւա-
րազ գարուտան տըլարը չըգար:

Իքի սաւաթ սօնրա, Մ. Բօշֆօրու
օտարնա, Իքի նէֆէր զէվաթ կիրէ-
րէք, քէնտինէ պիր մէքիւնալ թաղ տիւ
իթտիլէր:

Մէքիւր մէքիւնալ Մ. Լոմոն, Մ.
Բօշֆօրու տիւնլըտա տալէթ իթմիլ,
վէ Բօշիս նէգարէթի թարաֆընտան մա-
ալ ալմագտա տըր տէյէրէք, քէնտինէ
հազարէթ իթմիլ օլմասը իչին, գըլըն
մահաքէմսի հուլուրուտա չըգարմալը
ընտտ իթմէյէնէ իւզէրինէ, քէնտի
էնիյէթիւն տալիս պէնան իյնմիլ իտի:

Մ. Բօշֆօր, պիր կանլըլըզ վու-
գու պուլմալ օլտուղունու, վէ անը
տիւնլըլթէնէյին պէնան իթմիլ քուն-
սօնրա, Մ. Լոմոնուն շահարէրի կէրի
տէնտիւնլը:

Յըրտար կիւնիւ, Բէֆօրմ նամ
պարբըմալար զաղէթասընտա, Մ. Բօշ-
ֆօրուն պիր մէքիւնալ կէրիւնտիւ:
Մ. Բօշֆօր, Բօշիս նէգարէթի հուլու-
րունտա, ասլա, օլ Եօլտա պիր շէյ
սէյլմէմիլ օլտուղունու, ալնէն պէնան
իյնմէյէնէ իտի:

— Խալլիսէ մուսապէրաթտան սօն-
րա, Ենհուտիլէր, նիհալէթ իւլ էմր,
Սէն-Բէթրսպուրկտա, պիր սինալօն
Եարմազ իչին, Բուսիս տէլլէթիւնէն,
ըստաթ թաշիս իտէպիլմիլէր տիր:
Պու իւք տէֆա տըր քի, Բուսիս
իչինտէ, պիր սինալօն Եարմազ օլա-
ճազ տըր:

— Սլիսիս զաղէթալարնին պէնա-
նրա նէգարէն, Միւնթիւնայի Սմըրի-
գա ըլլիսին, նոյնմըր 18 ինճի կիւ-
նիւ, միլլէթէն տալ իտիլմէյէնէ թաշի-
սիս իթմիլ օլտուղունու պինտէն, Սլի-
նտա պուլունան Սմըրիգալըլար տա-
լիս, Սմըրիգալ էլլիսին տալիլթի իւզ-
րէ, օլ կիւնիւ Եօրթու թուլմուշլար,
վէ մախուսէն ինքա իտիլն թուհանէ
ալպտա, հալըր պուլունմուշլար տըր:

ՏԱԻԻԼԻՅԷ

Պու կիւնիւնալ Բէնճէմիլիս Բագա-
րնտա, քէօթէյին պիրիսի գուտուրա-
րազ, էթրաֆա օսլաւան պաշլատը-
ղը կէրիւնլը կէրիւնլըզ, գոլալանա-
րազ վուրլմալ վէ թէլլէթ իտիլմիլ տիր:

— Հալպ զիլլալթի մէքէր միւ-
թէսարըլըլը, Թարապուլուտ Շամ
միւթէսարըլըլը, սապրգ Քիսալի փաշա
հալլէթիւնէն:

Թարապուլուտ Շամ միւթէսարըլը-
լըլը, Իլլիլթիւք միւթէսարըլըլըլը,
սապրգ Բուսի Բաշա հալլէթիւնէն:

— Սլիսիս սէֆիլի Պ. Բօշիս Ոս-
թիւն ճէնապէրի կէլէն ճաւա իթմիլսի
կիւնիւ հուլուրի հալլէթի Շահանէյի
չըգարմալը վէ ինթիլմալթի փաշիգա
իլէ գապուլ օլտուղունու տըր:

Սէֆիլի միւնալթիւն ճէնապէրի, Բա-
ղար իթմիլսի կիւնիւ Պապր-ալիլի կի-
տէրէք Պառապալմ հալլէթիւնի իլ-
ուզուն ուզալը սէսհալէթ իյնմիլլը
տիր:

— Բարիսալթի Սալթանալը Սէնի-
յէ սէֆիլի ճէմիլ Բաշա ճէնապէրի,
մահէլլի մէմուրիլթիւնէ կիթմէք իւզը-
նէն միւնալթի հալլէթի Եօլա չըգարմալ
տըր:

— Տիւնքի կիւն չըգարմալ լա-
թիւքի զաղէթասընտա չու վէնճ իլ-
օղունմալ տուր:

Տըրապուլուտ վալըր օլան թէլլէ-
րաֆալա նէգարէն, Խըսիլի Մըրըր,

Սէրլիլէր էֆէնտի ճէնապէրիւն համիլ
պուլունտուղարը ֆէրմալը Շահանէն
վէրիլթէք զարար իւզէրինէ մէլլէթիլ իյ-
նմէք իւզըլէ, սալ քի հէր կիւն վիւք-
լա մէնլիսի աղտ իթմէքտէ իմիլ: Սէգ-
քիւր թէլլէթիւնալարտան անալըլըլը-
նա նէգարէն, Խալալիլ փաշա, Զաթըր
հալլէթի Շահանէնի կիւնլիլնէ իթմ-
ալթ իթմիլմէքլիլթի իսրաթ իտէնէք ի-
միլ:

Պիւգէն մէքիւր թէլլաթուրալ միւ-
պալալալը կէրիւնմէքտէ տիր:

— Լիւալթիլթիւնէ կէլէն Եօրթուրըն
նաղլիլնէ նէգարէն, Սնաուղուտա պիր
չօգ գար Եարմըլ տըր: Թարապուլուտ
Ենիւ քըրլանլար Եարմազ սէպէպիւ-
տէն պիր գալ կիւն կէնէքմիլլէր տիր:

— Տիւնքի նիւսիլմիլթի կիւնալ զա-
ղէթասընտա պարազ Բըլէն Խըրաք-
ֆուն վէֆալթ իթմիլ օլտուղունու պիւ-
տիլմիլ իտի, սօնրապան էնիլթիլթէ շա-
նան մահէլլէրտէն ալաղլըլմալ մալիւ-
մալթա նէգարէն, Բըլէնի միւնալթիւն
հալլէթիլթի վէֆալթ իթմիլիլ, լաքին
աղլըր սուրէթտէ իսաթա իմիլ:

— Շէնիլ Բուլթար Բուսի գէկտեմ-
ըր պիրիսալն էլլէթիլ Խալալա-
ճազ տըր: Շիմալիլթ 14 մէքէր շալ-
լաճազ օլալպ. պուլունտան պիրիսի Պէյ-
օղլունտա, պիրի Գալաթալտա, իւչիւ
իթմիլսիպտա վէ պաքիսի տալի Պօղալ
— իչինիս պաշլըմա քէլլէրինտէ օլաճազ
տըր:

— Խալանա սէֆիլի Մարքի տը Լօզ
Խալալար կէլէն Բաղար իթմիլսի կիւնիւ:
Մըրըրտան Տէր-սալաթիլթ տէնմիլլը
տիր:

— Խըրիսալն Սալթիւնալ գէկտեմ-
ըր Եթմիլթիլ Լէլլէթիլ Շէրըրտա իր-
ալ գըլընտա պիր մէքիւնալ օլտու-
տուղունու նէգարէն, Սալթի գաղաթ
տալիլթիւնէ Մէնթիլլէ նամ նահիլթէ
փաղը Ուրա շէնթի իւլ տէֆա սալըրըլը-
տան սօնրա, քէնալիլնէ Երէք պալմիլ
տըր: Մէքիւր շէնթի սէքէնէսի պաշ-
լարնա կէլլէթէք ֆէլալթիլթ քէլլիլ ի-
տէրէք, Եթմիլթիւն իսալթիլթիւն պր-
աղալպ տաղլարա շէլթիլթ օլտուղարը
իչին, կէրիսի գալմիլ օլան իւլ նէֆիլ
քէնալթիլն մալտա, նալթուլթալ թէ-
լէֆիլթիւնալ օլմալթ տըր:

ԹԵԼԼԵԿՐԱՖԻՅԷ

Միւնալթիլ Քիսալի Բէլլէր:

(Սէնալ Բէն-Բըր)

Յըրտա

Բալթ 7 Բէլլէր

Տէրապուլուտ տալիլթէ, Երէնճի
տէֆա գուրա վէրիլթէքտէ, Մ. Կըր-
միլլէն, Սլիսի Պարապէլլէ վէրիլթէ 3,197
գուրալա գարըլը 16,680 գուրա իլ-
թիլթիւնալ օլտուղունու տուր:

Գոնթիլթիւնի զաղէթասը տըր
քի, սալ թարաֆ իլ օսլ թարաֆ մէ-
պուլարը պէնիլթէ պիր իթմիլթիւ
հալըր օլմալ, վէ պէլլէթիլթէ աղիլ
պիր Եթմիլթիլթ հալալէ կէլթիլթիլթ
տիր:

Պուլը-Սլի Իլ Եթմիլ

Վիլլա 7 Բէլլէր

Գոնթիլ Պալթ իսթմիլ Սլիլթիւ
էլլիլթէ, վէ Մըրըրտա պուլունան Ս-
լիլթիւն Բալթիլթիլ մէմուրարընտ,
Պապր ալի իլ Խալալ միւնալթիւն
տէրքեար օլան մալալալա պալթիւն
իթմիլալ իւզըլէ հալլէթիլ իսթմիլթիլ
չալըլմալարնա տալիլ թալիլթիլ վի-
միլ տիր:

Իթմիլ

Յըրա 7 Բէլլէր

Եթմիլ Պալթիլ, գապիլթիլթալ-
նա ճէնալ թէլլէթիլ սուրէթիլթ թէլլէթիլ
իթմիլթիլ, Սիւնօր Սէլալ մալիլթէ նա-
ղըլըլթ միւնալթիլթիլ գապուլ իթմիլ:

Յըրա 7 Բէլլէր

Եթմիլ Պալթիլ, Սիւնօր Սէլ-
լանըն մալիլթէ նաղըլըլթիլ գապուլ
իթմիլթիլ իւզըլթիլ, Եթմիլ պիր գապի-
նէլթօ թէլլէթիլ իլլիլթիլթիլ վալ կէլ-
տիլ: Պըրալըն նէ գարալ վէրմիլ օլ-
տուղու հաղգընտա սահիլ պիր իսալթիլ
ալընամալը տըր:

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

Գալթ 6 Բէլլէր

Կէլէն հաֆթա վէրիլթիլթիլ մալիլթիլթ-
լարտա, Լիւրօպուտան աղաղը կէլլմէքտէ օ-
լան իսալթիլթիլ Բաղլիլ, գոնթիլթիլ ֆըր-
լալթ օլմալթիլ իսալթիլ իլլիլթիլ իտի: պու-
կիւնտէ մուղալթիլթիլ պէնան իլլէթիլթիլ:
չէլլէթիլ, Լօնտապան վէ Գարիսալն ա-
լընտա իսալթիլթիլ հէր նէ գալալար Եթմիլթիլ
իսթիլթիլ տէ, պուլալալալ պիր ֆարգ կէրիլթ-
միլթիլ, ճիւսիս իթմիլթիլ կիւնիւ 48 վէ գա-
տար չըգարմալ իթէն, պու կիւն 48 26/40 տա-
գալանմալ տըր: վէ պուլունտան աղիլթիլ
անալըլմալալալ տըր քի, շիմալ էլլիլթ պիւ-
թիւն պիլթիւն տիլալալալ կէլէն հալալալա-
լէր պաղըլմալալ, պուրա Բիւնալալալալ
էնթիլթիլթիլ վիլթիլթիլթիլ տիր:

Սալթիլթիլ Եթմիլթիլ սէլլիլթիլ իլլէ Գրէ-
տի Օթթիլթիլ սէլլիլթիլ պին հալալ պու-
լունտալալ օլմալթիլ, Եթմիլթիլթիլ 2,58, վէ
Եթմիլթիլթիլ իլլիլթ պաշ իթմիլթիլ, վէ Բէք
ալ մալալթիլթիլ կէրիլթիլթիլ տիր:

Գալալթիլթիլ տալիլթիլ պիր ֆարգ կէ-
րիլթիլթիլ տիր: Լօնտա իւզըլթիլ տալիլթիլ
109 յի, վէ Յըրա իւզըլթիլ 22.90-22.92
յի: Թիւնալ քէլալթիլ 109 յի վէ 23 տիր:
Բըրթ 5 յի 40:
Օսմալը իլալար պաղըր իլլէ 408 ղ:

ՅՈՒՏՈ ՅԻՆԱԲԻՐԱՐԸ

Լալթ 7 Բէլլէր

Կիլիլթիլ գոնէ գալալալ 92 յի
Եթմիլ իսթմիլթիլ ալլըր 43 յի
Եթմիլ իսթմիլթիլ գալ 44 յի
Պարա գալիլ գալալալ

Բալթ 7 Բէլլէր

Յըրալթիլ ֆոնտալ, ալլըր 72.97
» Գարալալ 73
Իթմիլ իսթմիլթիլ ալլըր 54.80
» Գալալալ 54.60
Օսմալը իսթմիլթիլ գալ 338
Եթմիլ իսթմիլթիլ ալլըր 44.40
» Գալ 44.45
Պարա գիւնալ տալիլթիլ գալալալ

ԵՕՀԱՄԸ ՈՒՄԱՐՄԵՏԷ

ԳԱԼԱԹԱ ԳԱԼԱԹԱ

Նոյ. 25 Սիւնալ գալալալ 48-34
» 26 Սիւնալ 48-39
» Եթմիլթիլ 49-1 յի
» Եթմիլթիլ 48-37 յի
» Սալթ 6 յի 48-39

ԹԻԻՃԱՐԻՅԷ

Պու հաֆթա օրթալթ քէնալ կիլթիլթիլ
տիր: վէ պու տա թալիլթիլ տիր: ալլըր տ. Ի-
թա պիր ալ գալալ իլի կիլթիլթիլ թա-
լա տալիլթիլթիլ վուգու պուլունալ տուր:

Պու ճիւլթիլ իլ թալալ մալիլթիլ ֆիւնա-
լթիւն պիր ֆարգ վուգու պուլունալ տուր:
Թալալ կիլթիլթիլ մալիլթիլ տալիլ պիւ-
լիլթ պիր իլլալ կէրիլթիլթիլ տիր: չիւնթիլ
Թալալալալալալ տըրնա իսալթիլթիլ, զալթիլթիլ
վէրիլթիլ սուրէթիլ տէլիլ իտիլթիլ:

Բալթ 7 Բէլլէր
Կիւնալն պէրու կէրէք իլլիլթիլթիլալալ վէ
կէրէք Մարալիլթալալալ ալլալալ իսալթիլթիլ
ֆէնա տըրալ: օրալալալալ սալթիլթիլ կէ-
րէլի կիլթիլ թէլլիլթիլ պուլալ, ֆիւնալթիլթիլ
տալիլ Եթմիլթիլ տիլլիլթիլ, վէ ինթիլթիլ
տիր Միւնթիլթիլ իլլիլթիլթիլալ վէ չիւն
թալալալալալալ պէլլէթիլթիլ օլան պիր չօգ
րալալ իւզըլթիլ տալալ տիլլէթիլ տիր:
Իլալալալալալ քիլթիլթիլ իտէնէք գալալ
րալալ զալ պիր, լաքին իլալալալ իլլիլ

զալթիլ ալ մալ սալթիլթիլ, վէ ալլըլալ
տալիլ, սալթիլթիլ թալալալալալ օլունալ
միւնալալթիլթիլ Բաղլիլ, պէլլիլթիլ իլ
Եթմիլ թալալալ, 11 տէն 11 յի ղ: օգալալ:
Սալալ 10 յի տէն 10 յի ղ: Կէլլթ 40 յի
տէն 11 ղ: Կիւնթիլ 8 յի տէն 9 յի ղ: Անթիլ
7 յի տէն 8 ղ:

Պալթալ պէնալ օլունալ ֆիւնալ իւզ-
րէ, վէ աղլիլթիլ թէլլիլթիլ սուրէթիլթիլ-
լէր վէրիլթիլ օլտուղու հալալ, պիր աղ Ա-
նթիլ վէ Կիւնթիլ թալալալ սալթիլթիլ տըր:

Անթիլ. — Նալըր քի Եթմիլթիլ իլլիլթիլ իւզ-
րէ իտի իսթ, չիլթիլ տալիլ ալիլ իլլիլթիլ
իւզրէ ալալալալալ, վէ 15 կիւն աղալթիլ
Խըրիլթիլ Նէրալալալ չիլթիլթիլ թալալալալ
տան պիր չօգ մալ իլլիլթիլ օլունալալ իւզ-
րէլիլ, թալալալ իլլիլթիլթիլ տալիլթիլ
լուգ ուղուն միւնալթիլ տէլլալ իթմիլթիլ չիւն:
քի պու տէֆա տալիլ հէր վաղըլթիլալ գի-
նալալ իլլիլթիլ իլլ թալալալալալ օլտուղ-
տան պիր չօգ մալ իլլիլթիլ տալիլ զիւնալթիլ-
ալիլ իլլիլթիլ իտի: Պու կիւնթիլ կիւն
հէր նէ գալալար թիւալալալ 60-70 քիլթիլ
մալ պուլունալալալ օլունալ, սալթիլ ալալալ
տալիլ պուլունալալ սալթիլ ալալալ զալթիլ մի-
նալ կէրիլթիլթիլ իսթիլթիլ տէլլիլ տէ, պուլունալ իլլ
պէրալթիլ, մահալթիլթիլ, ճիւնալթիլ
կէրէ, օգալալ 440-425 ղ: տան Եթմիլթիլ-
նէ սալթիլ իսթիլթիլ իլլիլ, աղ պիր
չէլ սալթիլթիլ տըր:

Կիւլ Եաղը. — Յըրալալալ կիւնթիլ սի-
փալթիլ օլտուղունալ, մալիլ իսթիլթիլ
կէրէ, մաղալը 16 յի-21 ղ: ա գալալար
պիր մըգալ չէլ սալթիլ ալալալալ տըր: Պու
կիւն պիրիլթիլ ճիւնալթիլ օլալալ վէ միւնա-
լը 19 յի ղ: ա օլտուղու հալալ 500 միւ-
գալալ Եաղը մալ իսթիլթիլալ տըր:

Խալալը. — Լիւրօպալ Բիւնալալալալալ վէ
Խալալալ իլլիլթիլ Յըրալալալ մէքիլթիլ մալ իլ-
թիլալ իլլ թալալալալ օլտուղու վաղըլթիլ
պուրա Բիւնալալալալալ ալալ իլլիլթիլ Եթ
Խալ. պու կիւնթիլ կիւն, Լիւրօպալալալ տա-
լիլ մալ ալալալալալալալալ տըր, ալալ մէ-
մալ իթմիլթիլ քի, Խալալալ իլլիլթիլ իլ-
թիլթիլալալ պինթիլ, մալալիլթիլ օլալալ ֆի-
նալթիլ զալթիլ տալիլթիլ օլունալ, Բէք աղ
մալ սալթիլթիլ տըր: Բուլթիլ Խալալալալ իլլ-
գալալ, օգալալ 11 տէն 11 յի ղ: Անա-
տուր 9 յի տան 10 ղ: Բուլթիլ Եթմիլթիլ
մըլ, 6 յի տան 7 ղ: Անալալ 9 յի տան
10 ղ: Տալալալ, 7 տէն 7 յի ղ: Կիւնթիլ
Եթմիլթիլ 12 յի տան 13 յի ղ: ճիւնթիլ
կէրէ:

Թիլթիլ. — Խալալալ իլլիլ իլլ մալ Եթ-
տուր, պինթիլ ալլիլ չօգ պիր չէլ սալթիլ-
մալալ, Եթմիլ պիր չէլ սալթիլթիլ տըր: Սէ-
լիլթիլ Եթմիլթիլ, Պէլ պաղալ վէ Գալալալ-
մալիլ մալիլթիլ պիրիլթիլ ճիւնալ, ֆիւնալթիլ
իսթիլ օլտուղու հալալ, 49-51 ղ: օգալ-
ալ. վան 27-29 ղ: օգ. Գոնէ 23-25 ղ:
ալալը ճիւն մալիլթիլ 18-24 ղ:

Ճէլթիլ. — Խիւնալթիլալալ թէլլիլթիլ
Եթ տուր. աղ իլ օլտուր, վէ աղալթիլ իլլ-
մէլթիլ մէքալալալ. Գալալթիլ պիրիլթիլ ճիւն,
օգալալ 16-17 ղ: Եթմիլթիլ ճիւն, 14 յի-15
յի ղ: Եթմիլթիլ, 15 յի-16 յի ղ: Թալալթիլ,
13-15 յի ղ:

Պէլթիլ. — Խիւնալթիլ ճիւնթիլ իլլիլ,
Օսմալը իլալալ 108 ղ: տան օլտուր հալ-
ալ, օգալալ 40-40 յի ղ: Խալալալ իլլիլ
իլալ 100 ղ: տան օլալալ, օգալալ 9-9 յի
գալալ:

Մալթիլ. — Կէրէք պուրա իլլիլ վէ կէրէք
Թիլթիլթիլ իլլիլ աղ պիր չէլ սալթիլթիլ տըր:
Անթիլ մալիլ, պինթիլ, օգալալ 12-12 յի ղ:
Անալալ, պէնալ, 6-6 յի ղ:

Պուլալ. — Գալալալալալալ իսալթիլթիլ
իւզըլթիլ իլլիլթիլթիլ տալիլթիլ չիւն-
քի, օլալալալալ մալ թիլալալ օլունալ-
մալալալ տըր. աղ պիր չէլ սալթիլթիլ իսթիլ
օլալալ իլլիլթիլալալ մահէլլիլ իլլիլ իտի
200 պիր թիլթիլ զիւնալթիլ մէքալալ մալ ա-
լալ ճիւնալթիլ իտի:

Արթիլ սէրթիլ օլունալ ղ: 28-30 քիլթիլ
Պուլալալալ » » 27-29 »
Թուր » » 26-27 »
Անալալ » » 23-24 »
Բուլթիլ » » 23-25 »
Թուրալալալ » » 23-24 »
Բուլթիլ » » 22-23 »
Թուրալ օգալալ » » 14-14 »
Անալալ » » 13-13 »
Թուրալ » » 11-11 »
Բուլթիլ » » 12-12 »

Ա.ԶԳԱՅԻՆ

Պու. բաղար իրթնի կիւնիւ, նաաւը քի պիտիւրմիւ իտիք, Հասունեան հաղ- ընթերթի վեքիւի Գաղապարեան Բարսեղ զերապայծառ իւն, Արծ. Գրեգոր վար- դապետ Լեւոնիւնեան, վե Էքի նեֆեր տախի սայիր զաթար, Խրիմեան հաղ- ընթերթին կիտեւեք, Բեմի թէպրեքի իճրա իթմիւնը, վե քեմալի իճիւրամ իւն դապուլ օլունմուշար տըր :

Ներեմէ կնասնիւթ վե մետնիւթ իւնը կիտեւ իսէ, օրատա սեւտեթի հալ թեմէլ պըրաղըր :

Տիւնքի ներսեմիւթ, Գեր. Սի- մեոն սրբազան իւն, բաթրիքիսանէտ վեքիլ թայեհիս իտիւմիւ տիւր տեհիւմիւ ի- տի իսէ տէ, սնորատաւ արտըղմըլ մա- լիւմաթա կեօրէ, վեքիլ օլմաեղալ, միւս- թէշար թայեհիս իտիւմիւ տիւր :

Պու. կիւն եւերմիւթ միւսաատէ իթ- մեւիկիւնեան, միւլթիթիւթեւեւեւեւ եւ- մին վե միւրայիլիւն չօք օլմաեղմը իս- պաթ իտեճեկիւթ պէտտ, ճիւմա կիւ- նիւնէ գարմըլ տըր :

Թաշարաւորաքի միւլթիթիւթիւն փարա կեօնտըմէլթիւն իւն իտեւիւթ :

ԹՕԳԱՏ ՄԷՔԹԷՊԻ ԴԱԿԵՏԱՆԸ ՎԷ ԱԳԱՊԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Իւրիւրա 5 նոյեմբեր 1869

... Էֆեւսի :

Հոկտեմբեր 29 թուականաւ զրկած նամակիս ներկայիս կը հաստատենք :

Արեւմտի 13 թուով աւ. մեզ ուղղած դիտողութիւնիդ կարգացիւք եւ կը փութանք մեր շնորհակալութիւնը յայտ- նել Ձեր քաջակրօնական խօսքերուն ու ցուցցած համակրութեանը համար որով մեր արժանաւորութենէն աւելի պատ- էած էք զմեզ : Ձեր խօսքերը այն աստի- ճան յաւանքը մը պատճառ եղին մեր սըր- ճանքին, որ երբ ուսումնարանի մէջ լրագրի կարգաւ յատկացեալ ժամանա- կը Ձեր դիտողութիւնները կը կարգաւիւք եւ երբ տեսնեք որ Մանգի Էֆեւս պատ- ուական օրաթերէն օրինակ մ'ալ դըպ- րոցիս նուիրել բարեհաճած էք, որով եւ Ձեր ազգասիրութեանը նոր ապացոյց մը տուած, բոլոր աշակերտները չկրնարով իրենց զգացումները օրոնորուն մէջ զըս- պել միւսայն կեցցենք աղաղակեցին ձեր անուանութեւ եւ մեր սրտին փոփոքը սա- տիկ է Ձեր ազգասիրութեանը ձեռնարկութեանց նպատակը եւ քաջայեր հանգիստանալու սակայն գործոյն մեծութեանը առջեւ նկատելով նաեւ մեր փոքրութիւնն ու տեղաբնակիւնը, սրտերինս սաստիկ կը մորմոքեր, ուստի խորհեցանք ազգասէր անձանց գիտելով անոնցմէ նուէր խնդրել 'ի նպատակ Բաղապարեան վարժարանի, այն վարժարանին՝ որուն յոսով աղաղակութիւ- նը Հայ ազգին յառաջագիտութեան յայ- տարար նշանն է, որովհետեւ իրական սեռին յառաջագիտութեան փնտրեալ ազգի մը լուսաւորութեան աստիճանը որոշե- լու համար անսխալ շնորհակալութեան արգիւն- քը եղաւ 600 դրուշ մարուր ստակ, որոց վրայ աւելցնելով նաեւ նոյեմբեր ամսուան մեր ամսականը երկու արծաթ Մէճիւ, վեց հարիւր քառասուն դուրուշ, շնորհակալութեան վճարելի փոխանա- կազիր մը նամակիս հետ կը դրկեմք առ 20եզ, Գերթ Էֆեւսի սեֆերեանի ան- ուամը որ կը բնակի 'ի Կ. Պոլիս երկրորդ- խանի վերնաբարկը թիւ 1 : Նուիրտը ուսութեանց հաշուեցողոյն ալ ներփակեալ կը գըտնէք : Հոս պարտք կը համարինք մեր շնորհակալութիւնը յայտնել դպրոցիս պաշտպան Սուքիանեան Յովհաննէ եւ Սե- ֆերեան Գրիգոր ազգասէր Էֆեւսիսե- ռուն, նոյնպէս եւ դպրոցիս տնօրէն Չամ- բերթէնեան Որոհանմէ Էֆեւսիսի, որ երբ իրենց ներկայացանք ու խորհուրդինս յայտնեցինք, մեծ ուրախութիւն ցուցաւ :

յին եւ իրենց նուէրներովը քաջակրօնեցին զմեզ :

Գիտենք, ... Էֆեւսի, որ պաշտ- փառելի գումարով մը Բաղապարեան վար- ժարանին համար յիշատակութեան ար- ժանի նպատակ մը ըրած չենք ըլլար, սա- կայն գտնէ սա միւլթիւթարութիւնը կրնանք ունենալ որ թերեւս մեզիմէ աւելի կա- ռողներն ու մեծերը կը փութան աւելի մեծ նպատակներով քաջակրօնի զննք եւ ա- մենուն ցուցուցած կըլտնք որ եթէ ձեր ազգասիրական աշխատութիւնները նոյն իսկ իրենց աչքովը տեսնող մարդոց մէջ նախանձառ Չոյլիսեան եւ անձնուիրու- թիւնը փուշէ պատկով վարձատրողներ պայտս չեն, Հայաստանի խորհուրդին մէջ ալ, նոյն իսկ աղաքախի եւ գործիւ մէջ կը գտնուին այնպիսի Հայու գաւախներ, որ կը ճանչնան ձեր աշխատութեանց յարգը ու կզգան ձեր ձեռնարկած գործին՝ այն է իրական սեռին դատարարութեան կարեւորութիւնն ու մեծութիւնը : Այս կը հուսաւորեք որ ձեր ձեռնարկած գոր- ծը մեծ ու խիստ կարեւոր է եւ այդ գործը 'ի զուլս հանելու համար ալ ձե- ղն պէտք ... ու եռանդուն մէկը պէտք է : Չգնեք իր առաջին գործերը, Փոտոս- եան 68 թուականին Փրիւն խնդիրը յու- ղեց եւ 5 տարիներէ հետեւ քննարկ Հայ երկրասարգութիւնը արթնցուց իւր ի- լաւունքները պաշտպանելու համար : Ե- ղով եւ նոյն թուականին մինչեւ հիմա կատարուած շարժումներուն սիւղը մը տուաւ : Նոյն անձը դարձեալ 69 թուա- կանին աղջկանց դատարարութեան ինքիւր կը յուգէ եւ մենք քաջայայտ ենք որ անեւ արդեւքներու դեմ կուրծք տա- լով, պիտի յայտնի նոր ու փրկաւետ յե- ղափուրթութիւն մը կատարել մեր ազգին դատարարութեան արգի դրութեանը մէջ, այս բանիս համար ընտանեաց մայ- բեր պատրաստելով, որովհետեւ ինչպէս կըսէ 'իւ Մարթիէն, ալ ժամանակ է դատարարութիւնը ընտանեաց դիւրիւր փոխադրելու : Ճշմարտութիւնը պէտք է որ հոն երեւնայ մեզ, ինչպէս որ պար- տաւորութիւնն Սպարապի եւ հայրենի- լը Հոսիսի մէջ կերեւնար : Ճշմարտ ըս- կըզգուցնելը պէտք է որ տղայք իրենց մատաղ հասակին իրենց ընտանեաց մէջ ուսանին, ճշմարտութիւնը ոչ մարդու մը կը վերաբերի, ոչ դատու մը, ոչ ժո- դովադի մը եւ ոչ ալ կրօնքի մը : Իւր նշանադիրն է գեղեցիկութիւնը, օգտա- կարութիւնը, եւ տեղեկատվականութիւնը, զայն շրջապատող միջոցութիւնն է մեր կիբըր եւ աւելորդապաշտութիւններ : Իւր լոյսն է բնական օրէնքը :

Աշակերտք Ս. Սիւրբան վարժարանին Եւրոպայ Գերթ Կ. Գաւախներն Նաւեր Գ. Սեֆերեան Մարթ Կ. Պոլիսեան Կարապետ Ս. Մանգիւթեան

Յաջող Նախաձեռնութեանց 'ի նպատակ Սեֆերեան վարժարանի Կ. Պոլիս :

1. Ընկերութիւն Յովհաննէ Էֆեւսի	
Սուքիանեանի եւ Գրիգոր Է- ֆեւսի Ալ ֆերեանի	448
2. Կարապետ աղա Պոտոսեւեան	59
3. Գաւախ աղա Պոտոսեւեան	59
4. Մարտիրոս « Հիւսիսեան	54 30
5. Գարրիէլ « Մերաքեան	47
6. Միգրիւ « Փորթուղապետ	47
7. Մուրատ « Չրասուեան	47
8. Կարապետ եւ Պոտոս աղաք	
Ալ ֆերեան	35 40
9. Գերթ աղա Տաղլըրանեան	29 25
10. Գովհաննէս եւ Կարապետ ա-	
ղաք Արգարեան	29 25
11. Երիս աղա Պոտոսեւեան	23 20
12. Մեղքոս « Չալուշեան	23 20
13. Սիմեոն « Մանգիւթեան	23 20
14. Սարգիս « Ալ ֆերեան	20
15. Գարապետ աղա Արապեան	17 25
16. Գովհաննէս « Սիւրբեան	17 25
17. Արապեան « Չալուշեան	14 30
18. Աւետիս « Չալուշեան	14 30
19. Գրիգոր « Աղապետեան	14 30
20. Գարապետ « Սիւրբեան	14 30

21. Սոթոման « Գովհաննէ	44 30
Գրապետ Պոտոս 1 Օսմ. ոսկիին	707 30
18 դուրուշ	107 30
	600 00
Նոյեմբեր ամսուն ամսականը	40
Երկու արծաթ Մէճիւ	640 00

Միւլթիւթիւն իւզեղիմէ կեօրիւ- լէն աթիւր տուրդուրըն պաւաղըրըղ- լարը, վե պիւնեան ալ յի ֆաղիլթիւթ պա- պընտա տեղեւոր օլան գուտըրըրը, զայնթի միւլթիլի իւլ մէլուք օլանըրա- ռա նէ գատար էլմ մե Էսէֆ պախը իյ- լեմէքտէ իսէ, եւնիտէն եւնիլէ գուհու- ռա կիւլթեւե, վե կիւնեան կիւնէ իգտի- ետտ պուրմադա օլան տուրդուրը վե ֆաղիլթիլի իսէ, մուղայիլի օլարապ, օնտուն յօղ զիւտալ պախը սիւրուր վե թէս' ԼԼԻ իյլթեւե տիւրը :

Փաղիլթիւթ պիւր պուրա պէնդ- տիլիւնեան, տայիմա ուղուպ ուղուպ հա- վալարտան եօղարը չըգտըրը միւլթիլու, սահայիլի տախի պիւրիլթեւ չըգտըրը : Գարապետ մուղըրըրը, պե- նիի առմ մէլհայմ մէսապիւնէ ինէր, օղալարալմուղըրըրը, անիւնէ մե- լեքէր տըրմէսիւն գատար չըգտըրը :

Եւմէք, Էսէք, Կիլիկիլթիւթ, գուշան- մաք, ահքեամ ու տարալթ, էմաք ու սեղիլթ վե տէլթեթ ու իգպալ, պու- լարտան հիւ պիւրիսի, պէնիի առմ, քննուլթեւ լաւըք օլան ուղու մէրթեպե- լեթ չըգտըրմաղար, քիւլիի պիւրիւնէ վե աղրան ու էմալիւն ֆայիլթ զըլան, անճաղ ֆաղիլթիլի տիւր :

Էլմա հիւ վաքթի, վե հիւ եւրտէ էլմա տըր, վե հատի զաթիլթեւ տա- յիմա զիլթիլթիլի տիւր, լաքիւ կիւլթիլ պիւր բարմադա տաճա՝ կիւլթիլ տիւր :

Ազապետ վարժարանըն նիլթ ու մաղսէտի հաղըրմա, հիւ գաթը հա- միլթիլթեւ թարաֆըրտան գուհուրա կէլմէքտէ օլան տուրդու վե համիլթիլ, կերչի մէտհ ու սէնա վե թէլթեքիւրէ շաւեւ պիւր ֆաղիլթիլ տիւր, լաքիւ, թօգաթ կիւլթիլ իսթանպուլ շու գատար պայիտ օլան պիւր մէլթեքիլթիլ մէլթեպի շարկըրտանը կիւլթիլ նէլթիլթեւ թալգիւնէ Էօյլ պիւր ֆաղիլթիլ չիւլթիլ հուտըլ կիլթիլ, ալմ մէլհայմ իտե- պիլիլ քի, տաճա զիւտալ, վե բեք չօք զիւտալ մէտհ ու սէնա՝ վե թէլթեք- քիւրէ չէսքան տըր :

Թօգաթ մէլթեպի շարկըրտանը, Էօյ- լէ պիւր կիւլթիլ իսթիլթիլ տիւր քի, պիւրիլթիլ կիւլթիլ պիւր չէլթ ու զայ- լեթ, Ազապետ վարժարան շարկըրտա- նը իւլթիլ պիւլթիլ պիւր տըր, վե ումում միլթիլ իւլթիլ տախի, պիւլթիլ պիւր մե- սերթիլ տաւըրա սէգա տըր :

Շակիրտա՛ն, տուրդուր եւրթեքիլ պիւր պիւլթիլ, պիւրպիւրիլթիլ ապա կեօրմե- տիլթիլ հալտէ տախի ալըք տըրըր, վե ճէնտաք քիւրիւնըն Բիւր հիւթիլթիլ բարմաղարը, անէր պիւր նիլթիլ էլթ- թիլթա թէլթիլթիլ պիւրպիւրիլթիլ պաղըր- մադա տըրըր : պուրմադա ճէր գան- զիւլթիլ պիւր ֆաղիլթիլ տուրդուրըր թաճ- րիլթիլ իտիլթիլ, քեւթիլթիլ պիւրիլթիլ հիւս վե հարեքիլ իլթիլթեւ տիւրըր :

Շակիրտա՛ն, ֆաղիլթիլ մաշուգաթ ուղըրմա, պիւլթիլթեւ տըրըրտան պիւր, պիւլթիլթեւ մաշուգաթ գուրպան օլմուշար տըր : վե էկէր պու ալմմա, հիւսիլթիլ քիւլթիլ վե քեմալի մէլթիլթիլ- լիլթիլ իւլթիլ գուրպան օլմադ պիւր չէլ վար իսէ, օ տախի ֆաղիլթիլ տիւր : վե իլթիլ սիլթիլ շու ճիլթիլ շաղըրըրա մէլթիլթիլ մաշուգաթ տուրդուր գոշմադ- տարըրը : գոշուրըր, տուրդուր իւս- հիւսիլթիլ իման կիլթիլթիլ մէլթիլթիլ իւլթիլթիլ տըր քի, սիլթիլ հիւս պիւրպալթիլ վե հիւսիլթիլ պիւր իսթիլթիլ աճըրմադար

տըր : հալ պու քի պիւլթիլ պէն, սիլթիլ կիւլթիլ նախիլթիլ էմալ գուրպանըրա թէլթիլ օլարապ, մէլթիլթիլ մէլթիլթիլ տա- յիլ օլմաղըրըր, հիւս տըրա իտիլթիլ, վե հիւսիլթիլ իսթիլթիլ :

Շակիրտա՛ն, պիւլթիլթեւ սէնէլթիլթիլ պիւր, Հայաստան թօրաղըրըր, ճէլթիլթիլ ու ֆիլթիլթիլ վե սէլթիլթիլ իսթիլթիլ գուրպան կիւլթիլթիլ սէլթիլթիլ միլթիլ օլան ապա ու էմադըրըրը գան ու թէլթիլթիլ, պու կիւն, էմալթիլթիլ կիւն, սիլթիլ կիւլթիլ կիւլթիլ վե չիւլթիլթիլ հու- տըլ կիլթիլթիլ տիւր : սէլթիլթիլթիլ, իսթ- թիլթիլ իտիլթիլ, զիւր սիլթիլ կիւլթիլ շակիրտան գալթիլթիլ մէրթիլթիլ պուրմա- նան ֆաղիլթիլթիլ ալթիլթիլ, պիւր կիւն հիւր եւրթիլթիլ թէլթիլթիլ իտիլթիլ, վե մէլթիլթիլ ալթիլթիլ բարմադա ըլըրթ իսէ, պիւ- թիլթիլ Հայաստան թէլթիլթիլթիլթիլ, վե չիւլթիլթիլ իտիլթիլթիլ եւրթիլթիլ, միւ- քիլթիլթիլ քիլթիլթիլթիլ, մէլթիլթիլթիլ, քիւ- թիլթիլթիլթիլթիլ, վե ֆաղիլթիլթիլ ճէլթիլթիլթիլ իտիլթիլթիլ կեօրթեւ քիլթիլթիլ :

Մուլթիլթիլ պիւրպան սնորա կէլթիլթիլ, օլ կիւնիլթիլ կեօրթիլթիլ, վե պիւրիլթիլ էլթ- միլթիլթիլ թարիլթիլթիլթիլ օգուրմալ միւ- թալալ իտիլթիլթիլ :

Ի՛նչ Պիճի ԲՆԵՆԻՐ :

Հարգու մը որ ամենքիս կրնեք, եւ ամենքիս ալ կը պատասխանեք :

Սակայն չենք գիտեր թէ հարցման եղա- նակէն է, թէ գոհացողի պատասխան մը չգտնուելէն է՝ որ մինչեւ այսօրս դեռ ի՛նչ ընելիքնիս չգիտեալով թէ հարցըրըր եւ պատասխանըրըր եւ ոչ որոշ ու պարզ բան մը իմացած է : Եւ այս ալ բնական է, որով- հետեւ ցաւ ի սիրտ կը վայելք որ երբեք չենք կրնար ի՛նչ ընելիքնիս գիտեալ՝ երբոր կը տեսնեք ազգային ամէն գործառու- թիւնը, ամէն օրէնք, ամէն դադարալար քիւ- լան իրար խառնուած, այնքան չիթեւած, որ եթէ իկարօս մ'ալ ըլլանք, դարձեալ չի պիտի կրնանք աղաղիլ այս անել լափերիս- թեւն :

Իթէ վատեցնելու համար չի կարծուի, ե- թէ յուսահատութեան վատ անուր զրատ չգրեցնուի մտա՛ն ըլլամ, եթէ խեղացիլ մե- կը էլլէ ինչ հարցըրմալ ըլլայ թէ՛ ի՛նչ պի- տի ընելք, ի՛մ պատասխանս կարճ է ... :

Ոչ ի՛նչ :

Ինչո՞ւ :

Անոր համար որ քանի մեր պարզութիւ- նը կորուսելով՝ գիտամք եւ քիչ մ'ալ թը- նամական ոգուով ազգային չիթիլթիլթիլնե- ռը իրարու վրայ կը զիլթեք, քանի որ մէկ խնդրոյն մէջէն քանի եւ հինգ խնդիր կը հա- նենք, քանի որ ամէն գործ ընդհանուրէն սկսելով մասնաւորով կը վերջացնենք՝ դարձ- եալ պատասխանս պիտի ըլլայ, ոչ ի՛նչ :

Պարզութիւն կաղաղակենք՝ բայց ստա- նալու համար չէ, ինչիւր մը կը յարողա- նենք, բայց զայն լուծելու համար չէ, գործ մը կ'սկսենք՝ սակայն աւարտելու միտք չու- նինք, ազգասիրութիւն կը քարոզենք ա- ռատապէս, բայց ազգասէր ըլլալու համար չէ, սահմանադրական կըլլանք՝ բայց կե- լանք մասնաւոր անձինքը Սահմանադրու- թեան տէր կը կարծենք, ազգային տիրա- պետութիւն երազողներուն դէմ կը պոսանք, սակայն դարձեալ ձեռքերինս անոնց չղա- ներուն չենք երկնցներ : աղաղ քուլթարութիւն կը պահանջենք, բայց քուլթիլ դարձ- եալ այնպիսեաց կուտանք, որոնք բարձր կը խօսին, բարձր աթոռներ ունին եւ բար- ձր համարմունք կը վայելին, հայրենասէր անձինք կը ընտելեք, բայց կիւրթեւ իշ- խանասէր ազգային պաշտօնեաց կը կար- գենք :

Եթէ այս ոճով այս ընթացքով կրնանք ինչ ընելիքնիս որոնել, այս կրնանք՝ եթէ ստուեր մը բռնել կարելի է :

Ազգային խնդրոյ մը վրայ կ'սկսենք վիճել, բայց նպատակն լրիկ վիճաբանութենէն ան- զին չանցնիր, կը վիճենք՝ միայն նոր բառեր, նոր ոճեր, նոր նախատանաց ձեւեր գործա- ձելու համար, կը վիճենք միայն գիտար յաղ- թահարելու դիտամբ, կը վիճենք՝ իրարու ազգեցողութիւն կոտորելու համար ... : հապա վիճաբանութեան նիւթը, անոր խօսքը չի

իւն լի գոտիւ • լի կանգիւք պիտատելիւր ,
ճգախառնէլէրինսէ սաթլմագտա արր :